

Regionālās TV “Dautkom” 2017. gada pašvaldību priekšvēlēšanu agitācijas raidījumu vērtējums

Vērtēti tiek desmit raidījumi “Novadi izvēlas” latviešu valodā par Ilūkstes, Balvu, Dagdas, Rēzeknes, Rugāju, Riebiņu, Preiļu, Viesītes, Vilānu un Vārkavas novadu. Raidījumu garums – no 38 līdz 49 minūtēm. Katra atsevišķā raidījuma mērķauditorija ir konkrētā novada ļaudis.

Visi desmit raidījumi atbilst paredzētajam formātam. Visi veidoti pēc viena scenārija un dramaturģijas principiem dialoga formā. Gan raidījuma titru, gan studijas noformējums un iekārtojums ir piemēroti raidījuma formātam. Visos raidījumos uzteicams gan operatora, gan režisora darbs.

Visus desmit raidījumus vada Ilga Liepniece.

Vērtējot pēc menedžmenta kritērijiem, nenoliedzami vislielākā vērtība ir konkrētais saturs.

Problēmas sākas, kad jāvērtē autores – žurnālistes profesionālais darbs. Kaut arī redzams, ka žurnāliste orientējas novadu ekonomiskajos un sadzīves jautājumos, ir aspekti, kurus viņa pārzina samērā vāji. Galvenokārt – latviešu valodu, kas ir žurnālista vienīgais “ķirurga skalpelis”. Autores runātā teksta krieviskās konstrukcijas “griež ausīs”. Piemēram, raidījumā par Dagdas novadu: “... tas ir liels palielinājums tarifa ...”, raidījumā par Rēzeknes novadu: “... lūgšu novērtēt Rēzeknes pašvaldības darbu šī sasaukuma”, “... esat gatavi strādāt pie uzņēmēju izglītošanas jaunās paaudzes?”, “...laiks ir ierobežots raidījuma...”, raidījumā par Vilānu novadu: “... kādi galvenie mērķi partijas?”, raidījumā par Preiļu novadu: “...kas veido tarifu siltuma?” utt. Raidījumā par Ilūkstes novadu titros savukārt bija lasāms: “...lai cilvēki atgrieztos uz Latviju...”, kā arī dzirdējām, ka “...partijas pārstāvim tiek sniepts vārds” un “...jūsu komentārviedoklis”.

Valodas vērtējumā jārunā arī par saiklu “ka” un “kad” lietošanu (piemēram, raidījumā par Balvu novadu: “...tendance, kad pieaug iedzīvotāju skaits”, “... iedzīvotāji min, kad bija projekts, lai...”, raidījumā par Dagdas novadu: “... vai neraisa tas, kad apsaimniekotājs...”, “...jūs sakat, kad uzņēmējdarbība nav prioritārs jautājums...”, “...žēl, kad atbildes nevaram saņemt...” utt.). Žurnālistei ir arī problēmas ar darbības vārdu formu pareizu lietošanu (jūs uzskatat, jūs sakat, vai jūs apzināties utt.)

Tātad – no žurnālistes būtu prasāma labāka latviešu valodas kvalitāte.

Īpaša vērība būtu veltāma tam, lai intervējamais cilvēks tomēr atbildētu uz uzdotajiem jautājumiem. Piemēram, uz jautājumu, kāpēc tieši šis deputāta kandidāts grib balotēties, Balvu novada programmā neatbild trīs dalībnieki, Viļānu novadā – viens, bet viena raidījuma dalībniece vispār runā patosā un pušķotās frāzēs. Tas pats atkārtojas arī Rugāju novadā. Arī pēc uzdotā jautājuma par partijas programmu turpmākajiem gadiem ne vienmēr tiek atbildēts. Piemēram, Preiļu novadā, bet raidījuma vadītāja to neievēro. Raidījuma vadītājam taču ir arī jāklausās.

Tikai dažviet žurnāliste iepazīstina raidījuma dalībniekus ar reglamentu, tāpēc nereti gadās situācijas, kad atbildētājs tiek pārtraukts pusvārdā.

Saprotu, ka ierašanās uz raidījumu ir katra dalībnieka paša izvēle – grib vai negrib viņš to darīt. Taču, manuprāt, producentam nebija jāpieļauj tāda situācija, ka, piemēram, no pieciem deputātu kandidātu sarakstiem Dagdas novadā un Viesītes novadā ieradušies tikai divi pārstāvji, Riebiņos no sešiem sarakstiem – trīs. Raidījums no tā tikai zaudē.

Ticamību raidījumā dzirdētajam un redzētajam mazina arī apstāklis, ka operatora labi uzfilmētajos kadros katrā konkrētajā novadā runa ir tikai (!) par novada centru (Ilūksti, Balviem, Viesīti utt.) attīstību pēdējos četros gados un par iedzīvotāju vēlmēm nākotnē. Bet novadi taču sastāv no daudziem maziem, konkrētiem pagastiem! Kāda situācija ir tur? Izņemot Rēzeknē sastapto Maltais, Lūznavas un Mākoņkalna iedzīvotāju viedokļus, citi vērtējumi nav dzirdami. Uz to aizrāda arī Viļānu novada deputātu kandidātes, jo intervēti tikuši tikai Viļānu iedzīvotāji, bet kas notiek Dekšārēs vai Sokolku pagastā – tas nav zināms. Tāpēc uz jautājumu, kā novada iedzīvotāji vērtē novada padomes darbu, faktiski netiek atbildēts.

Žurnālistei būtu ieteicams iecerētos jautājumus variēt. Kaut arī jautājuma būtībai visos desmit raidījumos jābūt tai pašai, jautājumu var uzdot ļoti dažādi, jo latviešu valoda taču ir tik bagāta.

Kopumā visi desmit TV “Dautkom” raidījumi, kas bija veltīti 2017.gada pašvaldību vēlēšanām Latgales novados, atbilst sabiedriskā pasūtījuma prasībām. Lai nākotnē tie būtu vēl saturīgāki un labāki, uzmanība jāpievērš tieši žurnālista darba kvalitātei. Konkrēti – valodas lietojumam un lielākai līdzdalībai komunikācijā.

*Mg. Philol. Ingrīda Brīroda,
NEPLP Sabiedriski konsultatīvās padomes locekle*